

Jitske Bakker-Visser, een opmerkelijke geschiedenis van een eenvoudige vrouw.

Het leven op Ameland begin twintigste eeuw aan de hand van het levensverhaal van mevrouw Jitske Bakker – Visser (04-11-1871 – 08-01-1966)

Jitske Bakker – Visser werd op 4 november 1871 in het dorp Hollum geboren. Op 15 december 1892 trouwde zij met Jan Bakker met wie zij vier kinderen kreeg. Jan droeg voor het grootste gedeelte bij aan het gezinsinkomen waardoor het gezin redelijk rond kon komen. In 1911 sloeg het noodlot echter toe: bij Jan werd maagkanker geconstateerd en datzelfde jaar overleed hij. Jitske bleef met vier kleine kinderen achter.

Wassen en drogen.

In die tijd bestond er amper een nabestaandenpensioen en Jitske moest van een minimum inkomen rondkomen én haar kinderen verzorgen. Toch slaagde zij daar in, onder andere door werkzaamheden voor de plaatselijke notabelen te verrichten.

Zo deed zij wekelijks de was voor de plaatselijke dokter, de dominee en de notabelen. Neem daarbij in aanmerking dat zij niet over een wasmachine, gas, elektriciteit en stromend water beschikte! De was werd daarom op het wasbord gedaan en het water werd uit de waterput gehaald. Bij droog weer moest zij vele honderden meters lopen om water uit de vaart te halen. Om de was te drogen, stookte zij de kachel op 'toert' en gedroogd juttershout. Toert is gedroogde koemest die in een grote mand werd verzameld en vervolgens op de rug werd vervoerd. Nadeel van de toert was, dat op het moment dat je het aanstak, het ongelofelijk begon te stinken...

Omnoden en omzeggen.

Jitske had ook tot taak om voor de Hervormde kerk om te zeggen en om te noden. Op deze wijze werd geboorte en overlijden huis aan huis aangekondigd. Bij het omzeggen werd het overlijden of de geboorte aangekondigd. Bij het omnoden werd aangekondigd wanneer de begrafenis of de doop zou plaatsvinden.

Daarnaast was Jitske koster in de Hervormde kerk, waar zij vijftig gulden per jaar mee verdiende. Ook verzorgde zij in de winter stoven voor de kerkgasten. Het turf werd flink doorgebrand en vervolgens in testen gedaan voor de dominee, de kerk raadslieden en kerkgangers die een vaste plaats in de kerk hadden. Hiermee verdiende ze één gulden per jaar, die ze zelf moest ophalen.

Steken.

Verder was Jitske werkzaam als baakster waar ze een paar cent mee verdiende. Ook bakte zij steken: ze smolt suiker in een pan op het vuur, liet de massa uitharden en sneed deze vervolgens in stukjes. Deze steken werden aan voorbijgangers verkocht.

Jitske had ook een eigen moestuin waar de groene en aardappelen verbouwde. Ondanks haar armoedige leven was ze een gelukkig mens. De laatste jaren van haar leven werd ze blind en in 1965 verhuisde ze naar het bejaardenhuis waar ze in 1966 op 94-jarige leeftijd overleed.

De grafsteen op het kerkhof van de Hervormde kerk herinnert aan haar opmerkelijke bestaan. Het levensverhaal is opgetekend aan de hand van het gastenboek in 't Skuurke. Jitske leefde aan het eind van haar leven in dit opmerkelijke huisje aan de Burenlaan 7a in Hollum.

Wat gebeurde er in het leven van Jitske op Ameland?

1880: De vuurtoren bij Hollum wordt gebouwd.

1889: Bij Nes wordt een veerdam van 240 meter aangelegd. In datzelfde jaar wordt J.J. Molenaar in Buren getroffen door een schoorsteenbrand. De verzekering keert een schadebedrag van F 2,50 uit.

1900: In Hollum zijn acht bakkerijen en een roggemolen.

1901: De eerste gemotoriseerde veerdienst van en naar Ameland met plaats aan 100 passagiers.

Duur van de overtocht is anderhalf uur.

1911: Prins Hendrik, de echtgenoot van Wilhelmina, bezoekt Ameland.

1911: Dit jaar is een uitzonderlijk droog jaar. De Burenlaan wordt als eerste weg op Ameland bewerkt tot een straatweg. De zandweg werd verhard met puin. Bij droog weer een uitkomst, bij regen een grote modderpoel.

1916-1918: De andere straten in Hollum worden ook verhard.

1919: op 17 september loopt de SS West Arvada op een mijn en zinkt met 20.000 balen katoen aan boord. In datzelfde jaar loopt op 1 december de Kerwood op een mijn, breekt in tweeën en zinkt. In de nacht van 5 op 6 december loopt tijdens een zware storm de SS Liberty Glo op een mijn en strandt op Ameland. Om 10:00 uur weet de reddingboot 'Brandaris' de kapitein te redden. De lading in drie ruimen blijft behouden en wordt geborgen.

In de nacht van 19 op 20 december vergaat tijdens een orkaan de 'Haai' met man en muis en wordt de 'Buffel' stuurloos en loopt op het strand.

1921: de Liberty Glo is hersteld en vertrekt naar Amerika.

1923: De vuurtoren wordt geëlektrificeerd.

1925: Prins Hendrik, koningin Wilhelmina en prinses Juliana bezoeken Ameland. Ze worden rond gereden in de paardenkar van Dore Sip.

1928-1929: Een zeer strenge winter zorgt ervoor dat de Waddenzee volledig dicht vriest. Een auto van de firma Ekkers uit Holwerd brengt de post vanaf het vasteland over de bevroren zee naar Ameland.

1937: Opnieuw een zeer strenge winter. Post en voedsel worden per vliegtuig aangevoerd.

1940-1945: Er worden enkele honderden Duitse militairen op Ameland gestationeerd. Op 5 juni 1945 vertrekt de laatste Duitser.

Wat kostte rond de eeuwwisseling...

Een overtocht voor een volwassene: 50 cent. Kinderen betaalden 25 cent.

Een borrel: vijf cent.

Een fles jenever: één gulden

Tarwebrood: 15 cent

Witbrood: 16 cent

Kadetje: halve stuiver

Krentenbol: vier cent

Krentenbrood met sukade en krenten: 65 cent

Doorbakken roggebrood: vijf cent